

Največji slovenski dnevnik
v Združenih državah.
Velja za celo leto \$6.00
Za pol leta 3.00
Za New York celo leto ... 7.00
Za inozemstvo celo leto ... 7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily
in the United States.
Issued every day except Sundays
and legal Holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: 2876 CORTLANDT.

Entered as Second Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of Congress of March 3, 1879.

TELEFON: 4687 CORTLANDT.

NO. 265. — ŠTEV. 265.

NEW YORK, WEDNESDAY, NOVEMBER 10, 1920. — SREDA, 10. NOVEMBRA, 1920.

VOLUME XXVIII. — LETNIK XXVIII.

ITALIJANSKA VLADA BO POSLALA JUGOSLAVIJI ULTIMATUM.

KER DELEGATI NE MOREJO PRITI DO SPORAZUMA, BO NAJERZE KONFERENCA TEKOM PAR DNI KONČANA. — TAJNA POGAJANJA MED TRUMBIČEM IN ITALJANSKIMI DELEGA-TI. — JUGOSLOVANI HOČEJO NA VSAK NAČIN IMETI REKO. NEVARNOST NOVE PODONAVSKE ZVEZE.

London, Anglija, 9. novembra. — Neka brzjavka, ki jo je dobila Central News iz Rima, naznana, da so sklenili italijanski delegati v Santa Margherita poslati Jugosloviji ultimatum.

Po mnenju laških delegatov je sporazum glede meje in neodvisnosti Reke nemogoč.

Pogajanju ne bodo uspela in vsleditega bo moralno govoriti oranje.

V Rimu so tudi mnenju, da bo konferenca v najkrajšem času končana.

"Messagero" piše, da bi se razprava lahko zavlekla v nedogled ter da ji je vsled tega potreba napraviti konec.

Pristavlja, da je Italija odločena in pripravljena na vsak slučaj.

Neka druga brzjavka iz Santa Margherita naznana, da se je danes jugoslovanski zunanj minister Trumbič posvetoval več kot eno uro z italijanskim delegatom. To posvetovanje je bilo povsem privatno.

Rapallo, Italija, 9. novembra. — Italijanski in jugoslovanski zastopniki, katerih naloga je rešiti italijansko vprašanje, so se danes notaniki tudi zadeve glede Reke.

Italijani so odločeno zahtevali, naj obvezajo določbe Londonske pogodbe.

Italijani hočejo, da bi vse države priznale neodvisnost Reke. Jugoslovanski zastopniki, posebno pa zunanj minister Trumbič niso hoteli in tem ničesar slišati.

Po njihovem mnenju mora reško pristanišče na vsak način prasti Jugoslavijo.

To je potrebno iz narodno-gospodarskih ter vojaških ozirov.

Italijanski zunanj minister Sforza je rekel jugoslovanskim delegatom, da se bo Italija z vso silo oprijela Londonske pogodbe, katero sta priznali Anglia in Francija, če se Jugoslavija ne bo vključila ter ugodila najvažnejšim zahtevam. S tem pa še ni rečeno, da ramerava Italija z orojem nastopiti proti svoji sosedi.

Minimalne zahteve Italije so sledče: Julijanske Alpe naj tvorijo mejo med obema deželama. Reka mora biti prosta ter mora mejiti na italijansko ozemlje.

Graf Sforza je nato pripomnil, da se morajo Jugoslovani že vsaj s tem zadovoljiti. Če se ne zadovolje, bi bilo nesmiseln nadaljevanje pogajanja. Po njegovem mnenju ni sedaj časa barantati za Dalmacijo.

Vojni minister Bonomi je rekel, a mora imeti Italija to mejo iz vojaških ozirov. Omnil pa ni, kakšni so ti oziiri in ni črnih niti be sedice to kaki vojaški akejki proti Jugoslaviji.

Jugoslovanski ministriški predsednik Vesnič je rekel, da nikaj ne mogoče dati tega ozemlja, ker je čisto slovensko.

Ko je začel govoriti Trumbič o istrškem poiotoku ter povdralj, da imajo v Istri Hrvati in Slovenci veliko večino, ga je graf Sforza prekinil ter mu rekel, da je boljše, če ne govorí o tej zadevi, češ, da so njegove besede čisto brez potrebe.

Nemogoče je nadalje razpravljati — je izjavil Sforza — dokler ne priznate, da potrebuje Italija mejo, katero je mogoče logično in vojaško braniti.

Jugoslovanski delegati so v izvanredno težkem položaju. Poganjaj juri ne kaže prečiniti, popustiti pa tudi ne smejo, ker se nahaja Jugoslavija takoreč na pragu volitev za ustavodajno skupščino, ki se bodo vršile dne 28. novembra.

Če bi pokazali jugoslovanski delegati le pičico slabosti ali popustljivosti, bi nastalo med jugoslovanskim narodom grozno razburjenje, česar posledica bi bil odstop sedanje belgrajske vlade.

Santa Margherita, Italija, 9. novembra. — Jugoslovanski krogci se boje nove državne zvezze, ki se ima stvoriti ob Donavi.

Člani jugoslovanske delegacije izjavljajo, da pričakujejo od Italije politične in gospodarske pomoči.

Vesnič in Trumbič sta res odločno nastopila proti italijanskim zahtevam, obenem sta pa povdraljala, kako velike važnosti bi bilo za Jugoslavijo prijateljstvo Italije.

NADALJNI STRADALNI STAVKARJI V GORKU.

GEORGIJCI SO SE SPORAZU-MELI Z MOSKVO.

Stradalni stavkarji v Corku jetniš-nici so pričeli enoindvestedeti dan svoje stradalne stavke.

Dublin, Irsko, 9. novembra. — V kolikor je znano tukajšnjim oblastim ne zavživa devet stradalnih stavkarjev, ki so zaprti v Cork jetnišnici in ki pričenjajo danes 9. dan svoje stradalne stavke, nake hrane, soglasno z načelnikom jetniškega sveta. Načelnik sveta je izjavil danes, da se jim je neprestano ponujalo primerno hrano.

Najnovejša poročila jetniških zdravnikov pričajo, da so bolniki izvanredno slabici, da pa njih stanje stavja angl. oblastim veliko uganko. Jetnike je pred kratkim obiskal Father Fielding iz Chiega. Soglasno z dublinskim listi se vse izjavili očetu Fieldingu, da viračajo pri svojem sklepu in da so udani v svojo usodo.

Sedaj je čas, da rojaki za-ročajo vse moje listke iz stare domovine, za svoje sorodnike, zmance in prijatelje.

Pojasnila glede cen in sploh vse kar potnik potrebuje, daje zna-se vse izjavili očetu Fieldingu, da

FRANK SAKSER
23 Cortlandt St., New York

Invalidi svetovne vojne demonstrirajo po Londonu, ker ne morejo dobiti dela.

ZMAČA SOC JALISTOV. POLONSKA JE VARNA NEMIRI V ITALIJI.

STRASEN POLOŽJ JETNIKOV V SIBIRI

PRED BOLJEVIKI

En urednik je bil umorjen in več Isoljševiki prihajajo baje v veli-oseb ranjenih. — Volitev za ko-kih masah iz Nemčije. — Dejova-muniste in proti njim.

Amerikanec Louis Frayna.

Milan, Italija, 9. novembra. — Rotterdam, Holandska, 9. nov.

Carli Rossi, odlični odvetnik ter Holandska je uveljavila ob celi

urednik lista. Secolo, je bil ubit nemeški meji veliko varnostno me-

tekom nekega spopada med poli-je ali črto, da prepreči prihajanje

tekočega ter socialisti, ki se je zavr-ter socialistov.

ščevaj zvečer ob prilikl neke Nemčije na Holandsko. V zad-

demonstracije. Več drugih oseb njem času je namreč prislo v de-

bilo ranjenih. Pozneje je po-je veliko število teh ljudi. Stra-

škujev, ki se je vde-je ob tej črti skrb za to, da ro-

ležil demonstracij, strgati naro-je osebe, ki hočejo prekoračiti

no zastavo z balkona liberalne reje, storiti to na mejni posta-

zve in ob tej priliki je bil en jeh. Kdor hoče na kak drugi na-

človek ubit, dočim je bilo več čin priti preko meje, je v nevar-

nost, da ga straže ustrel.

Turin, Italija, 9. novembra. — Kljub temu pa niso imeli yse

Pri občinskih volitvah so zmagali tozadovne odredbe zaželenjene u-

socialisti in komunisti v večino

spela. Tukaj so videli ljudi, ka-

terih bi se policija kaj rada pola-

stila. Pozneje pride po navadi

sporočilo, da so se dotični pokau-

zultati volitev, se vendar da iz zali v Nemčiji ter da se nahajajo

predležčega materiala sklepati,

na poti proti ruski meji. Vsled te-

da bodo socialisti in komunisti

prodri s svojimi kandidati z ve-

čino 300 glasov.

Turin, Italija, 9. novembra. — Kot primer strašnega umiranja

je navedel Fisher neko jetniško

taborišče, v katerem je umrl v

teku šestih mesecov iz števila 5000

jetnikov celih dva tisoč. Do kon-

ca leta 1918 je soglasil z izjava-

mi tega časnika umrlo 40.000 av-

strijskih jetnikov, dočim ni zna-

no število jetnikov, ki je od one-

ga časa naprej podleglo strašnemu

trpljenju in pomanjkanju, katerem

so bili izpostavljeni. Razm-

ere postajajo slabše od dne do

dne in številna taborišča so dobi-

la vsled strašnega umiranja pri-

imek "taboriščni smrt".

Ker je zemlja pozimi zamrznje-

ra, je nemogoče pokopavati mri-

li in soglasno s tem časniki

se naklada naga trupla pred bor-

rimi kočami v skladovnic, kjer

ostanejo, dokler ne pride spomlad.

Tekom zadnje spomlad se je že

vnaprej izkopal velikanske skup-

ne grobove, da se popoljope, one,

ki so tekmo zime podlegli laktoti,

pomanjkanju ter raznimi bolez-

nimi.

Jetnikom so preje dajali Rusi

skoraj neprebavljiv in neužiten

kruh. Ljudje so sedaj sicer na-

stajeni po hišah, vendar pa morajo

skrbeti za svoj živč in to v

okrajih, kjer ni niti pri najbolj-

ši volji mogoče dobiti kaka ži-

vila.

Da ljudje vsprito teh okoliščin

cepajo kot muhe, je povsem raz-

umljivo.

ITALJANSKE VOLITVE SO SE MIRNO KONČALE.

Rim, Italija, 8. novembra. —

Včeraj so se v Rimu ter po vseh

večjih italijanski mestih vršile lo-

kalne volitve, katerih rezultat pa

zaenkat še ni znani.

Poroča se, da imajo v Milanu

socialisti v 120 okrajih malo ve-

"GLAS NARODA"

THE SLOVENIAN DAILY
Owned and Published by
SLOVENIAN PUBLISHING COMPANY

FRANK BAKER, President

(Ex-soror)

LOUIS BENEDIK, Treasurer

Place of Business of the Corporation and Addresses of Above Officers:
22 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

"Glas Naroda" izhaja vsak dan in izvzamli nadalj in praznikov.

Eta celo leto velja list za Ameriko	za New York za celo leto	87.00
in Canada	za pol leta	60.00
Eta celo leto	za inozemstvo za celo leto	87.00
Eta celo leto	za pol leta	52.50

GLAS NARODA
(Voice of the People)
Bounced Every day except Sundays and Holidays
Subscription yearly \$6.00

Advertisement un agreement

Bogati kres podpis in osebnosti se ne priblojujejo. Denar naj se blagovoli pošljite
po Money Order. Pri spremembni kraju narodnega prostima, da se nam tudi preb-
uje bivalstvo nasnosti, da hitrejši najdimo naslovnika.

GLAS NARODA
22 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York, N. Y.
Telephone: Cortlandt 2276

Poraženi Wilson.

Patetična, tragična in kljub vsem njegovim napakam heroična postava, predsednik Wilson, stoji danes pred polomom upanj, katerih se je držal z neomajno odločnostjo vspriče vseh zunanjih razčesarjan ter spolom njegovi lastnih telesnih sil. Vsako dostopno človeško bitje je moralito bit skozi številne mesece njegove bolezni ginenje ob pogledu na njegovo stroto postavo, ki mu se vedno žari od neugasljivega ognja njegove močne volje. Čeprav našel ta občutek izraza v ostri borbi, koje središče je bil on, se to ni zgodilo raditev, ker je manjkalno onim, ki so mu nasprotnovali, navadnih inštitkov človečanstva, temveč raditev, ker je bilo vsled okoliščin nemogoče dati izraza takemu razpoloženju. On ni prosil za nikako koncesijo vspriče njegove telesne slabosti. Odstopil ni niti za en las od onesnažljivajoče avtoritete in kontrole, katero je od prvega početka kazal. Nasprotnovi njegovim zahtevam, razočarati upanja, katera je gojil v svojem sredu ter ob istem času dajati izraza svojemu sočutju, bi pomenjalo prazno sleponišenje.

Njegovi nasprotniki niso imeli nobene druge izbire med izgovaranjem besed simpatije, ki bi bile brez vrednosti, če bi ne bile ofenzivne ter molarjanje.

S tem pa nočemo reči, da ni bila v gotovih krogih zapaziti velikih pogreskov z ozirom na dober okus in pravo čustovanje. To pa ni bilo značaj besed, katere so izgovorili v sporu oni, od katerih je bilo pričakovati primerno stanje misli teh izraz besed. Obsojanja, brezobzirnega obsojanja, je bilo v izobilici. Pri tem prihajajo predvsem vpoštov motivi, katere se je podlifikovalo od gotovostnega predsednika Wilsona. Jasno je, da je storil predsednik Wilson veliko krivico, ko se je držal vnaprej določenega kurza, ker je imela ta ne-popolustvijost za posledico veliko škodo ter bi lahko povzročila še večje. Nikdar pa ni noben pošten človek podtilkal predsedniku niz-kotne ali malenkostne cilje. Njegov cilj je bil visok, a če ni mogel videti s svojega stališča prave smeri, ni s tem se rečeno, da je imel slab motive ali da nji imel visokih aspiracij.

V tem trenutku briske preiskušnje ter globokega razočaranja izgovori lahko predsednik Wilson besedo, ki so vredna velikega resa. V njegovi moči je, da izkaže nemiljivo uslugo stvari, za katere se je boril ter si splete iz poraza favorjevenec. Če bo lepši kot eni zmage. Pozabi naj na poraz ter pozove svoje somišljence, ki so nun zvesti stali na strani, naj združijo sile ter z nasprotniki vred streme za tem, da se konečno uveljavlji na svetu restičen mir ter mednarodno soglasje.

Moj interview s Kerenskijem.

Foroča Vincente Blasco Ibanez.

(Konec.)

Jaz sem Rus, a rečem vam, da nisem imel nikdar nobenega pojma o sovraštvu, katero je na rod dejansko gojil napram starim narodom. To je isto sovraštvu vseposvod, med kmeti po deželi ter istotako med delaveci v mestih. V tem sovraštvu imate skrivnost stabilnosti boljševiške vlade v Rusiji. Strah, da bodo "beli" predvili carja ter vrnili zemljo plemenitam, je dosti močan, da je v primeri z njim videti komuniščni režim praveati paradiž. V trenutku, ko Francija in Anglija podpirata kakega reakcijonarnega generala, stoji cela dežela solidno za Lenonom. V vsaki vrsti tudi intervencija vidi narod istoteno. Grda napaka je bila za Poljsko, da je vkorakala v Rusijo. To je dalо sedanjemu tiranu močno moralno pozicijo bratice rodne grude.

— Kaj je potem, — sem ga vprašal, — vase naziranje glede zdrave zavezuške politike? Kaj naj bi storile zapadne sile?

— Nekaj ravno nasprotnega od tega, kar so delao dosedaj, — je odvrnil Kerenski. — Vzemimo zadevo blokade. To je bila bedašča od prvega početka. Prebivalstvo Rusije živi v največjih bedah in največjemu pomanjkanju. Kdo je kriv tega? Lenizu ni treba nič drugega kot pokazati na blokado. — Če stradate, se godi to radi Anglije in Francije.

— Ne, meje bi bilo treba odpreti in potem bi prebivalstvo videlo, da stradanja v Rusiji ni prisovati inozemskemu zatiranju, temveč komunistični organizaciji družbe, ki je paralizirala delo, prodejko in izmenjavo ter izpremenila deželo v kaos.

— Ali imate kaj upanja, da bo boljševizem v Rusiji uničen v dolegnem času? — sem vprašal.

Kerenski je obstal na poti ter golgo časa razmišljal. Nato pa je zmagala v njem govorniška žilica.

— Da, imam ga, — je odvrnil živahnno. — Ruski boljševizem se

niške Evrope v ruske zadave. Politika Združenih držav je bila boljša in bolj demokratična. Obstajala je v tem, da Združene države niso hoteli priznati sovjeto, da so se skrbno izogibale vseki direktni akciji proti sovjetu ter da čakajo, dokler ne bo Rusija sama od sebe zgradila demokratične organizacije. Kadar Rusom ne bo treba več upirati se poljski invaziji ter "belim" navalom v interes reakcije bodo prenehali zgrinjati se krog moskovske vlaže, ki je še vedno predstavljajoča ruske neodvisnosti ter branila rusko ozemlja. Tedaj pa bo postal očvidno, kako malo prijateljev ima Lenin v resnicu. Cela dežela bo pripravljena zopet uveljaviti demokratično republiko, za katero je glasovala na ustavnem skupščini 1. 1917. Na kratko rečeno naj ostala Evropa ide iz Rusije ter ostane zunaj, naj razveljavljajo blokado ter da deželi priliko, da stopi zopet v stik z ostalim civiliziranim svetom. Potem bomo mi vsi, ki smo bili obsojeni na brezdelje, zopet pričeli z delom ter otvorili odločilno bitko proti komunizmu. Dokler obstaja sedanji položaj je to popolnoma nemogoče. Lenin več boljše kot katerikoli drugi. V kolikor je prizadel na sam, bi imel brez dvoma rad, da trajanje izolacije Rusije še dolgo časa naprej. To mu daje izgovor za vse zadrgi, katere bi le težko pojasnil, če bi ne bilo povsod na-krog polno zavojevalev in blokadnikov.

— Ljudi v mestih ima priznanje na svoj rezim z ujih želodeži. On je edini, ki jih more prehraniti v sedanjem času. Prehranja jih slabo, a prehranja jih klub. Problem, s katerim se mora pečati vsak Rus, je, kako dotisti krožnik slabe juhe. Moji prijatelji v Rusiji mi pišejo: — Vi ste vprašujete, zakaj ne prečnešo s kako stvarjo? Dejstvo je, da smo preveč zaposleni s tem, kako držati telo in dušo skupaj, da bomo mislili na revolucijo. Dostikrat potekače tedni, ne da bi bobil človek hranu, ki je v resnicu redilna. — Toliko glede prebivalcev mest.

Pri tej točki je Kerenski obstal ter se nasmehnil.

— Potem pa je tukaj prebivalstvo dežele, devet desetin celo-kupnega prebivalstva. Ruski kmet ima dosti za jesti. On je edini, ki dobi dosti hrane. Gnan, od sile se je vrnil k pravostenemu življenju, katero je poveličeval Tolstoj kot ideal. On uspeva brez vseh proizvodov moderne industrije. Prenehal je rabiti gazolin in petrolej. Nosi obliko, ki je tkana doma. Vaški kovač napravi vse orodje, ki ga potrebuje. Malo mesta so se vrnila k domaćini industriji kot so obdajale pred enim stoletjem. Kmetje so celo prenehali obiskovati mesta. Zakaj hoditi v mestu? Tam ni najti ničesar drugega kot stradanju in brutalno policijo. Na drugi strani je na tisoči in tisoči industrijskih delavev vrnjeno na zemljo, katero so obdelovali njih dedje in očetji in postali so zopet kmetje. Kmetje se drže pridelkov, katere pridelejo. Če hočeš dobiti žito in meso morajo sovjeti vprizarjati praveate vojaške ekspedicije na deželo. Te čete se polaste vse živil, katera najdejo. Pogosto pa se zgodi, da se ne vrnejo s svojim plenom. Kmete jih napadejo in praveate bitke se vrše radi enega samega tovora krepnjarka.

— Boljševiški režim je predmet sovrašta za kmete. Kmet ne dolguje temu rezimu nikake prosprijetje. Kmet bi sploh ne vedel, da ta režim obstaja, če bi ne prišel k njemu od časa do časa plenilne ekspedicije, ki oplenijo njegovo posestvo. Razkol pa sega še globlje kot to. Boljševiki so komunisti, dočim je ruski kmet individualist, ki ljubi osebno lastnino. On goji naravnost versko spoštovanje do koščka zemlje, katero obdeluje, zemljo, v kateri so pokopane mogoče generacije njegovih prednikov. Njegove politične simpatije se obračajo proti nam, demokratičnemu revolucionarjem iz leta 1917. Mi smo bili, ki smo go spravili v posest zemlje, katero obdeluje sedaj, — zemlje, katero bi mu boljševiki vzeli, če bi mogli, da uveljavijo agrarni komunizem prav kot so že uveljavili

industrijalni komunizem. V trenutku, ko boli raski kmet izgubil svoj strah pred nadaljnimi carjem, katerega bi spravila na prestol zunanjša intervencija, bo vstal ter uničil despotskim Lenina.

Kerenski se je oziral na to izglede s tako gotovostjo in s takim očividnim navdušenjem, da sem ga moral vprašati, če vidi kaj za sebe v slučaju, da bo republika zopet ustanovljena.

— Ne, — je rekel odločno. — Posameznik je korenjen le enkrat v katerikoli revoluciji. To je bil pač tem čas revolucije. Mož je prisel, igral svojo ulogo ter izginil s pozorijo. Včasih je trajalo to par dni, včasih par tednov, a nikdar se ni vrnil.

— Da, — sem rekel, — a to se je zgodilo raditev, ker so vsi izgubili svoje glave. Vaša pa sedi včasih veden na ramenih in kot vidim, zelo trdno.

— V tem oziru nisem tako na slabem, — to je res, — je odvrnil Kerenski, — a jaz se ne bom vrnil, čeprav bi hotel stranka. — Boljševizem ne more trajati načrte. Aristokratje so izigrani. Misli, da edina preostača možnost, demokratični socijalizem, s socialistom, ki je logičen in tudi mogoč v praktičnem življenju.

DOPISI.

Farrell, Pa.

Tukajšnji fantje in dekleta si prav radi obljubujejo in prisega, da zakonsko zvestobo. Tako sta si tudi te dni vzel poročno dovoljevale Frank Cimperman in gđe Anna Biček. Ona je več let tu naseljen in je zelo mirnega znamenja ter dobro poznan po Minnesoti, v Warren in v bližici. Oma je pa tu rojena vrla Slovenka, hčerka Mr. in Mrs. Anton Bičeka, ki sta dobro poznama kot starina na selinika in naprednjaka v vseh stvareh. Svatba se bo vršila na domu njenih staršev in sicer dne 20. novembra. Želimo obilo sreča! Who is next? J. O.

Barberton, Ohio.

Kako radi gojimo našo pesem? Kjerkeri stoji skupina rojakov, ki odmeva lepo ubranje petje. Petje človeka pozivi in zvedri. Nai bodo človeški čuti še tako neenak, zvoki ubranega petja jih spravijo v harmonijo, v enako razpoloženje. Telo se pozivi in sreča se s poglobi v fino milino, iz katere odseva vse tako nežno, mimo. Ob zvoki petja se človek čuti, da svet ni tako trdščen in življav in da življenje na njem ni tako grozno.

Ce si z roko briše usta, ni to ne-

šramnost ali neolikanost. Ta na-

vada mu je ostala v krvi, ker je

podeloval po njegovih očetih.

— Če vidiš v zobovu tega ali

čeprav je nečudno, da si možak

osem let ni očistil svojih zob.

Ce vidiš lažje od jajca na nje-

govem lažje, vidi, da je obleklo

podoboval po kakem bogatem

stremcu.

Ce si z roko briše usta, ni to ne-

šramnost ali neolikanost. Ta na-

vada mu je ostala v krvi, ker je

podeloval po njegovih očetih.

Hudi časi, hudi časi!

Orel na doljaru zamore komaj

kupiti kosilo za vrabca.

Brate ranil pri igri sestrico.

V Gorenji vasi pri Ribnici sta

se igrala Sletni Ivan Marolt in 6-

letna Nežica Marolt. Igrala sta se

s seko in sta poskušala tudi se-

keti. Ivan je pa tako nerodno se-

kal, da je vsekaj Nežico v desno

roko in jo na dve prstih ranil.

Nežico so prepeljali v bolnišnico

in je umrla.

Organistu svetujem, naj jih

Skazi par za orglja o kriščanski

ljubezni do bližnjega.

Roparski napad na Drnovčah.

V mraku sta prišla k posestnici

Helene Strojan na Drnovčah štev.

občina Konj, dva neznanata tujci.

Ker je bila hiša zaprta, sta

dvakrat močno potresla vrata.

Na vprašanje Janeza Cerarja, kaj da iščeta, sta odgovorila: "Midva

Skrivnost Silk Mask Jima.

— Čuj, Harrigan, kako pride do tega, da govorš poljski in druge jezike tako dobro, ko vendar nosiš irsko ime?

— Ha, nekateri ljudje so pa res radovedni! Tierney, ti imaš sam irsko ime ter si moj dober prijatelj in vsled tega ti hočem povedati.

Hugh Tierney je bil zapošlen pri Mooney and Boland Detectiv A. geney in Harrigan je delal pod njim kot privatni detektiv. Vstopil je v službo leta 1916 in zgoraj navedeni pogovor se je vršil v pričetku leta 1919.

Harrigan je bil lep človek z obrazom, ki bi napravil njegovo srečno kino slikah. Bil je moščec, izbranega okusa, gleda oblik ter govoril nič manj kot sedem jezikov.

Hugh Tierney ga je vedno smatral poštenjakom ter sta že pogosto govorila o njegovem prejnjem delovanju kot detektiv pri različnih agenturah. Povest, katero je povedel, je naslednja:

Rodil sem se v nekem majhen mestecu, Pensylvanije. Moj oče je bil free in od tega moje imenje Harrigan, mati pa Nemka. Ko sem bil star nekako dvanaest let, je moj oče umrl in mati me je vzel s seboj v Nemčijo. Tam sem se učil v najboljših šolah. Načul sem se poljski ter drugih jezikov. Ko je moja mati umrla sem pričel potovati po Evropi ter izpolnil svoje znanje jezikov. Vrnil sem se nazaj v to delo leta 1909 ter dobil službo pri Ordell - Mann detektivski agenturi v New Yorku.

Vedno sem želel biti detektiv kajti imel sem veselje do pustolovskega življenja. Iz New Yorka sem odšel v St. Louis in od tam v Pittsburgh.

Nedolgo po tem pogovoru je doživel Tierney največje presenečenje svojega življenja. Nekega dne je Harrigan izginil in dva dni pozneje sta se oglašili pri Tierneyu dva seržanta - detektiva ter ga obvestila, da imata zaporno povelje za Harrigana zaradi tativne avtomobila.

Klub dobri vzgoji ter lepim maniram je repar, zločine, — je reklo eden izmed detektivov. — Sploh pa je dobro znati policije. Pribaja iz Erie ali Philadelphia.

— Zelo sem presenečen, je reklo Tierney.

Harrigan ni bilo mogoče najti, približno v istem času je prišel v Chicago neki človek istega imena, ki je dobil delo kot nočni uradnik v New Wellington hotelu na iztočni 35. cesti. Tam si je hitro pridobil sloves radi svojega dvorljivega postopanja z ženskami ter dejstva, da je govoril sedem jezikov.

Ni poteklo dolgo časa in policija v Chicago je bila zelo vznemirjena vsled praveate epidemije tativ in ulomov na severni strani mesta in ti ulomi so se tiskali domov nekaterih najhategajših prebivalcev. Skoro vsako noč je bil vprizoren ulom v stanovanje kakega bogatina, v kaku garažo ali prodajalno in tativne so vključevali avtomobile, dragi kožuhovino, srebrno posodo, nakit, oblike in dragocene malenkosti. Oblasti so bile popolnoma brez sledu, kajti najti niso mogle niti vložencev, niti ukradenega blaga. Po več mesecih trajajočem zasledovanju in iskanju je policija ugotovila le to, da mora biti vodja te tolpe človek, ki je običajno nosil masko iz modre svile, da ima priimek Jim in da vodi osebno vsa večja podvzetja.

Sum je padel na nekoga eleganco oblečenega moža, ki si je predobil vstop v številne bogate hiše s tem, da se je izdajal za električnega inšpektorja Edisonove družbe. Rayne ob času, ko se je popis tega človeka oglašalo v listih, je tušti James Harrigan izginil iz New Wellington hotela. Bil je toliko previden, da je vzel s seboj šest dolarjev v gotovini.

Vse je kazalo, da so avtomobili posebna specialiteta Silk Mask Jima, čeprav je bil njegov okus raznovrst. Tekom enega leta je bil ukradenih stot avtomobilov, katerih ni nikje več videl in skoro vse te tativne se je pripisovalo delovanju tega nepoznanega Jima.

Vlomi in tativne so šle naprej in povzročeno škoda je znašala že pol milijona dolarjev, ko so oblasti večkrat videle nekega skrivnostnega človeka, ki se je vozil z dvema krasnima ženskama po rečnem delu mesta. Policija je pričela poizvedovati, a ni mogla dognati njegove identitete. Sum je padel tudi na neko skrivnostno telefonske dekllice v New Wellington, ko se vrnejo v Belgijo.

ton hotela in v tem pismu se je glasilo:

— Jaz bom najbrš še nadalje sedela pri svojem "switchboard" skozi dolga leta, a od sedaj naprej bom nosila v svojem srcu spomin na resničnega moža. —

Prišlo je do nadaljnih tativ in ulomov, ko je konec aprila 1920 izginil izpred hiše dr. Murney Ni-cholsona na Lakewood Avenue avtomobil, v katerem se je nahajjal zdravniški kocvog, kamera in škatla, v kateri sta bila dva daljnogleda. Pozneje so našli dotični avtomobil na preriji in bil je oropan obročno ter drugih delov.

Manj kot en teden pozneje, dne 25. aprila, je srčal policišt Frank Weimer, ki je patruliral po cesti, nekega človeka, ki je prišel iz nekega temnega hodnika med dvema hišama.

— Kaj ste delali tam notri? — je vprašal.

Tujec se je dobrošuto nasmejal ter pokazal zvezdo posebnega policista, noscega št. 4043.

Vse je dobro, stražnik, — je reklo. — Čakal sem na svojo dekle, s katero se moram sestati na samem. Ne morem pa najti prave srebrne in drugih dragocenih predmetov.

Celo to blago so spravili na policijsko postajo, ki je postala kmanča slična dvoranam kakega velikega department "stora".

Misljam da je najbolje, — je reklo, — že greste z menoj na Town Hall policijsko postajo.

— All right, — je reklo tujec. — Vi imate na sumu in jaz pojdem. Zagotavljam pa vam, da bo vse dobro. Moje ime je James Henry J. James, privatni detektiv, Mooney and Boland detektivska agentura.

Izkaznica in zvezda zgledata pravilno, — je reklo seržant Giernan. — Vi lahko odide.

— Ali bi ne bilo bolje preiskati ga preje? — je predlagal Weimer ki je sedno sumil.

James, ki je do tedaj mirno kadil svojo cigareto, je napravil kremko kot da hoče otresti prah s svojimi cigareto, a mesto tega jo je vrzel na tla, skočil nazaj, potegnil avtomatično pištole ter pričel je streljati na presenečena policista, dočim se je ponikal proti vratom.

Stražnik Weimer in Bryne se nista mogla vdeležiti zaslisanja, ker sta bila še vedno v postelji.

Nekateri znanci Harrigana, ki so močali dokler je živel, so dali se daj oblastni informacije glede nadaljnje činov tega presenetljivega zločineca. Ni bil le sam suženj omamljivih sredstev, temveč tudi načelnik velikanskega krogla takih nesrečnežev, med katerimi je bil streljan doktor James.

Streljeni so bili koraki, da se prične glavne sokrivice Harrigana, ki so bile večinoma ženske. Večinoma pa se jim je posrečilo pobegniti ter uiti kremljepom postave.

Slavni pesnik Rabindranath Tagore v Evropi.

— Prišel sem iz Azije in pričakoval Evropo kakor dolino solz, kadar počuščam bude in bolesti. Skoraj 10 milijonov mrtvih, ki so jih bombe, strojne puške ali risanice pomleti z velikega svetovnega pričinjnika, kateri so bili odtrgani od domačega ognjišča in iz naročja dragih domačih ter odvedeni na morje.

Nadaljni policisti so prihitali na mesto, dokler jih ni bilo dvajset ter izmenjanvali strele z beguncem.

Več kot sto strelov je bilo v celjem oddanju, dokler ni neki policijski šofer, po imenu John Bryne, čeprav je bil sam smrtno nevarno zabet, zabet Jamesa s kroglo v glavo.

Padel je in prenehal streljati, nakar se je policija pazno približala ter ga našla nezavestnega.

Odvedli so ga nazaj na policijsko postajo ter ga preoskali. V njegovih žepih so našli neizdelane ključe, plo dleto, električno svetlico ter končno tudi masko iz modre svile, vsled česar se ga je takoj identificiralo kot skrivnostnega ter dolgo iskanega Silk Mask Jima. V njegovih suknji sta bili razven tega še dve lasulji, ena iz črnih, druga pa iz svetlih las. Ta oprema je bila izpolnjena z mehkim klobukom, katerega se je lahko zagnalo ter očali z debelim okvirjem iz roževine.

To pa niso bile edine stvari, ki so se nahajale v njegovih prostornih žepih. Našli so zapisnik, v katerem so bila z veliko natancnostjo zapisana imena možnih žrtev. Knjiga je razdeljena mesto v kraje ter navaja tudi stanovanje Jamesa ter skladiste, katero je imel v najemu na 2214 North Clark Street.

V žepu je bilo tudi pismo neke prevzamejo opatijo po želji zavezničkih vlastnikov, ki se vrnejo v Belgijo.

Benediktinci v Palestini.

Kakor poroča "Soir", se je nemškim benediktincem posrečilo,

da so dobili nazaj svojo posest v Jeruzalemu. Benediktinci, ki so se podali v Jeruzalem, da

so se nahajale v njegovih prostornih žepih.

Našli so zapisnik, v katerem so bila z veliko natancnostjo zapisana imena možnih žrtev.

Knjiga je razdeljena mesto v kraje ter navaja tudi stanovanje Jamesa ter skladiste, katero je imel v najemu na 2214 North Clark Street.

V žepu je bilo tudi pismo neke prevzamejo opatijo po želji zavez-

Biljardna partija.

Spisal Alfonz Daudet. — Prevél Tugomer Zlatopoljski.

Vojaki so opešali, ko so po dvojnih bitkih stali s telefoni na jih od mikoder ni.

Nezavestnega vломila so prevedli v Alexian Brothers bolnico, kjer je naslednje jutro, ne da bi prišel zoperi k zaveti, umrl.

Prvi prostor, katerega je policijska obiskala, je bilo seveda stanovanje. Lastnica te boarding hiše, neka udova, je ugotovila, da je človek, odgovarjajoč popisu, živel v njeni hiši, da pa je nedančno izginil. Odvedli so jo v bolnico, kjer je identificirala moža kot svojega borderra.

Skladišče ali garaža, katero je mrtvi mrtvi na North Clark Street, je predstavljala velikansko presečenje za policijo. Bila je praveata zakladnica ukradene lastnine. V neki tajni sobi v ozadju je bilo 150 orientalskih preprog, ki so predstavljale vrednost \$40,000, poleg velike zbirke kožuhov srebrnine in drugih dragocenih predmetov.

Celotno blago so spravili na policijsko postajo, ki je postala kmanča slična dvoranam kakega velikega department "stora".

Cakajo povelja, a iz glavnega stanja ga ni.

Glavni stan nidalec. Tamle v očni krasni palaci v slogu Ludovika VIII. Ej ta knežja palača je vredna, da bi na njej vihrala zastava francoskega maršala. Zurene, ki je zaspal na lafeti, ni nič proti temu maršalu, ki je tako mireno prišel v biljardu v času načrte.

Cakajo povelja, a iz glavnega stanja ga ni.

Glavni stan nidalec. Tamle v očni krasni palaci v slogu Ludovika VIII. Ej ta knežja palača je vredna, da bi na njej vihrala zastava francoskega maršala. Zurene, ki je zaspal na lafeti, ni nič proti temu maršalu, ki je tako mireno prišel v biljardu v času načrte.

Cakajo povelja, a iz glavnega stanja ga ni.

Glavni stan nidalec. Tamle v očni krasni palaci v slogu Ludovika VIII. Ej ta knežja palača je vredna, da bi na njej vihrala zastava francoskega maršala. Zurene, ki je zaspal na lafeti, ni nič proti temu maršalu, ki je tako mireno prišel v biljardu v času načrte.

Cakajo povelja, a iz glavnega stanja ga ni.

Glavni stan nidalec. Tamle v očni krasni palaci v slogu Ludovika VIII. Ej ta knežja palača je vredna, da bi na njej vihrala zastava francoskega maršala. Zurene, ki je zaspal na lafeti, ni nič proti temu maršalu, ki je tako mireno prišel v biljardu v času načrte.

Cakajo povelja, a iz glavnega stanja ga ni.

Glavni stan nidalec. Tamle v očni krasni palaci v slogu Ludovika VIII. Ej ta knežja palača je vredna, da bi na njej vihrala zastava francoskega maršala. Zurene, ki je zaspal na lafeti, ni nič proti temu maršalu, ki je tako mireno prišel v biljardu v času načrte.

Cakajo povelja, a iz glavnega stanja ga ni.

Glavni stan nidalec. Tamle v očni krasni palaci v slogu Ludovika VIII. Ej ta knežja palača je vredna, da bi na njej vihrala zastava francoskega maršala. Zurene, ki je zaspal na lafeti, ni nič proti temu maršalu, ki je tako mireno prišel v biljardu v času načrte.

Cakajo povelja, a iz glavnega stanja ga ni.

Glavni stan nidalec. Tamle v očni krasni palaci v slogu Ludovika VIII. Ej ta knežja palača je vredna, da bi na njej vihrala zastava francoskega maršala. Zurene, ki je zaspal na lafeti, ni nič proti temu maršalu, ki je tako mireno prišel v biljardu v času načrte.

Cakajo povelja, a iz glavnega stanja ga ni.

Glavni stan nidalec. Tamle v očni krasni palaci v slogu Ludovika VIII. Ej ta knežja palača je vredna, da bi na njej vihrala zastava francoskega maršala. Zurene, ki je zaspal na lafeti, ni nič proti temu maršalu, ki je tako mireno prišel v biljardu v času načrte.

Cakajo povelja, a iz glavnega stanja ga ni.

Glavni stan nidalec. Tamle v očni krasni palaci v slogu Ludovika VIII. Ej ta knežja palača je vredna, da bi na njej vihrala zastava francoskega maršala. Zurene, ki je zaspal na lafeti, ni nič proti temu maršalu, ki je tako mireno prišel v biljardu v času načrte.

Cakajo povelja, a iz glavnega stanja ga ni.

Glavni stan nidalec. Tamle v očni krasni palaci v slogu Ludovika VIII. Ej ta knežja palača je vredna, da bi na njej vihrala zastava francoskega maršala. Zurene, ki je zaspal na lafeti, ni nič proti temu maršalu, ki je tako mireno prišel v biljardu v času načrte.

Cakajo povelja, a iz glavnega stanja ga ni.

Glavni stan nidalec. Tamle v očni krasni palaci v slogu Ludovika VIII. Ej ta knežja palača je vredna, da bi na njej vihrala zastava francoskega maršala. Zurene, ki je zaspal na lafeti, ni nič proti temu maršalu, ki je tako mireno prišel v biljardu v času načrte.

Cakajo povelja, a iz glavnega stanja ga ni.

Glavni stan nidalec. Tamle v očni krasni palaci v slogu Ludovika VIII. Ej ta knežja palača je vredna, da bi na njej vihrala zastava francoskega maršala. Zurene, ki je zaspal na lafeti, ni nič proti temu maršalu, ki je tako mireno prišel v biljardu v času načrte.

Cakajo povelja, a iz glavnega stanja ga ni.

